

 KdG Research <small>Karel de Grote Hogeschool</small>	Begeleidingsopdracht Verbindingsambassadeurs	
	Praktijkverhaal	Arktos Hasselt

Over Arktos

Arktos ondersteunt kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie op vlak van onderwijs, tewerkstelling en vrije tijd. Ze geven ook vorming en advies aan andere professionals die met deze doelgroep (willen) werken. Voor deze basisopdracht ontvangt Arktos middelen van de Vlaamse Overheid.

In opdracht van de stad Hasselt bouwt Arktos ook een wijkgerichte werking uit in drie kansarme buurten van de stad. In die wijken organiseert Arktos activiteiten in de vrije tijd, voor en samen met jongeren. Arktos ondersteunt jongeren eveneens bij hun schoolloopbaan of bij het vinden van werk, onder andere via de NAFTA-trajecten. Ze proberen ook de kloof te verkleinen tussen de gemeentelijke dienstverlening en de wijk. Zo ondersteunen ze gezinnen om een Uitpas aan te vragen. In de stationsbuurt bouwt Arktos een ontmoetingsplek uit voor jongeren, Halte 24. Ook het Overkophuis bevindt zich op dezelfde plek.

Radio Hertz

Dit project is een samenwerking tussen Arktos Hasselt, Villa Basta, De Serre en de jeugddienst van Hasselt. Villa Basta organiseert artistieke workshops en kampen voor jongeren. Villa Basta is gevestigd in Hasselt en Halle maar werkt ook in de provincies Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant. De Serre is een creatieve broedplek voor jongeren in het centrum van Hasselt. De jeugddienst volgt het project van dichtbij.

“De jeugddienst is heel betrokken. Ze volgen op hoe het loopt het en hoe je de resultaten kan verduurzamen. Ook willen ze een vertaling maken naar de andere verenigingen.”
 (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

Het opzet van het project is om jongeren in kwetsbare positie te ondersteunen om hun verhaal naar buiten te brengen. Met een mobiele studio in een caravan trekken de drie partners naar verschillende wijken van Hasselt om tieners en jongeren kennis te laten maken met het maken van podcasts, vloggen, interviews afnemen, DJ'en,... Arktos staat in voor het eerste, laagdrempelige contact met de jongeren, Villa Basta en de Serre leveren de creatieve expertise. De bedoeling is om vanuit het project de stap te verkleinen naar de basiswerkingen van Villa Basta en de Serre. Het project wil jongeren een veilige manier aanbieden om hun wereld te vergroten en aan de slag te gaan met hun passie en talenten. Meer dan louter info geven, wil het project samen met de jongeren op pad gaan om deel te nemen aan de mogelijkheden van het jeugd- en cultuurleven in Hasselt.

Aan het aanbod om zich of aan de aanpak ligt het niet.

“Van het moment dat wij Villa Basta inhuren bij Arktos, dan loopt dat goed, want dan zitten zij in onze werking. De jongeren kennen ons en het gebouw en alles. Maar de stap zetten naar daar is moeilijk voor onze jongeren.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

Het project wil de vooroordelen en de angst voor het onbekende bij de jongeren wegnemen.

“Er zijn twee belangrijke elementen in het project. Een is het outreachende, wij gaan naar de jongeren toe en het tweede is die verbinding maken. In de eerste fase trekt de caravan met twee begeleiders, een van Villa Basta, een van De Serre naar de wijk en doet daar activiteiten met de caravan als uitvalsbasis. Daar is altijd de Arktos-begeleider van de wijk bij die de jongeren het beste kent en de projectmedewerker van Arktos, die de tussenfiguur is tussen de jongerenwerker en medewerkers van De Serre en Villa Basta. In de tweede fase gaan we

samen met de jongeren naar de locaties van De Serre en Villa Basta. Omdat ze die begeleiders al kennen, is er een vertrouwd gezicht. Ze weten ook al wat er daar gebeurt en wij zorgen voor de introductie. Dat is de beweging die wij hier in verschillende wijken altijd maken: eerst werken we outreachend en van het moment dat ze ons kennen en vertrouwen, blijven de jongeren komen en kunnen we hun leefwereld verbreden.”

(Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

Moeizame start

In de wijk die het project oorspronkelijk op het oog had, lag de basiswerking van Arktos al een tijdje stil omwille van personeelwissels. Daarom werd het project opgestart in een andere aandachtswijk, maar ook daar kwam het project wat moeilijker van de grond.

“Die caravan moet een eyecatcher worden, maar dient ook als een veilige uitvalsbasis om verbinding te maken. Door lang genoeg zichtbaar aanwezig te zijn in de wijk, krijgen de jongeren tijd om er aan te wennen. Zo verlagen we de drempel om met die begeleiders aan de slag te gaan. We hebben een maand de caravan op verschillende plekken gezet. Naar onze beleving is dat nog te weinig en we zien dan ook dat er bij de eerste activiteiten maar twee jongeren aanwezig waren. Dit leidt echter tot frustratie bij de begeleiders van de andere organisaties: ‘moeten wij voor twee jongeren komen’, zeggen ze. Terwijl wij vinden van wel, want net dat zorgt voor de veiligheid van die jongeren. Je moet blijven komen en dan zullen zij ook wel komen. Een flyer leidt niet tot een toestroom van onze jongeren. Wij zullen dan snel denken: twee jongeren, goed, dan gaan wij morgen op huisbezoek, wij gaan eens polsen, maar dat is niet de reflex die zij maken. Dat is een stukje wat we willen bijbrengen bij onze partners, als jij die jongeren wilt bereiken, zal je moeten investeren in de band met deze jongeren. Dus op zich zou je kunnen zeggen dat het nog niet succesvol was, want er waren maar twee jongeren, aan de andere kant kun je ook zeggen voilà, de knelpunten komen al naar boven, dus nu kunnen we ook wel in gesprek gaan om onze partners te versterken in een andere aanpak om deze jongeren te bereiken.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

Niet elke jeugdwerker is geschikt voor dit soort job. Het vergt veel flexibiliteit om je voorbereiding aan te passen of te laten varen en om in te zetten op de relatie met de jongeren en hun ideeën te volgen. Jongeren kunnen snel warm lopen voor een idee, maar hun enthousiasme koelt soms ook snel weer af. Arktos zag daarom de nieuw aangeworven projectmedewerker vrij snel vertrekken.

“Outreachend werken, jongeren leren kennen op een ongedwongen manier lukte niet voor die persoon. Ze gaf dat zelf ook wel aan: ik vind dat heel moeilijk, ik moet een wijk in gaan en ik moet in een keer jongeren aanspreken. Dat is een kwaliteit, een talent. Er zijn mensen die dat heel vlot en gemakkelijk doen. En om op korte termijn een goede band te creëren met de jongeren, hadden we dat soort profiel wel nodig.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

Niet alleen was het nodig om aan de band te bouwen. Ook ging men op zoek naar hoe het maken van vlogs en podcasts nog meer kon afgestemd worden op de leefwereld en de interesses van de jongeren, zoals sport bijvoorbeeld. Het werkte beter als men het creatieve luik kon laten aansluiten op de bestaande activiteiten van de jongeren en men zo de jongeren eigenaarschap kon geven.

“Gaandeweg het project moeten we de jongeren mee aan tafel krijgen, om te evalueren van hoe is het nu geweest, wat vind je van het opzet dat wij gekozen hebben? Is dat een goed format, kunnen we daar nog iets in veranderen, hoe kunnen we je mee betrekken in het welslagen van het project?” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

Tot slot was er in het begin ook praktische afstemming nodig om af te spreken wanneer de caravan zou open gaan, want de verschillende planningen en agenda's kwamen niet meteen overeen.

Eerste successen

In drie wijken kon Villa Basta met de tienerwerking van Arktos een traject afleggen van acht sessies. De tieners brachten hun sporten in beeld, maar maakten ook rapportages over de ramadan en de iftaravonden. In het algemeen werkte 'eten' goed als thema, met een challenge tussen twee wijken over de beste hamburger, bijvoorbeeld. Samen eten werkt altijd verbindend. Radio of een vlog maken, werkt het best over een concreet onderwerp. Dat inzicht is echt ontstaan door de interactie tussen de jongeren en de projectpartners.

In Halte 24 aan het station begeleidde de Serre zes sessies. Dat traject verliep moeizamer omdat het ging om een veel grotere en steeds wisselende groep van jongeren op een locatie met erg veel afleiding en passage.

“De caravan stond voor de deur van Halte 24. Binnenin werden de interviews afgenomen, maar die werden geregeld verstoord door nieuwsgierige jongeren. Eens ze de medewerkers beter kenden, verliep het contact vlotter.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

De Serre werkte voor het project met een freelance medewerker met heel veel technische bagage maar weinig binding met de vaste werking. Dit bemoeilijkte de doorstroom van de jongeren naar De Serre, omdat ze er geen vertrouwd gezicht vonden.

Het noodloot slaat toe

En toen werd het project getroffen door een aantal tegenslagen. Zo werd de caravan door een vandalenstreek in het kanaal geduwd en was zo voor een aantal maanden onbruikbaar. Vooral de samenwerking met De Serre kreeg hierdoor een knauw. Het project kampte met personeelwissels bij de verschillende partners en dat haalde wat de schwing uit het project, want zeker voor de jongeren zijn vaste en vertrouwde gezichten ontzettend belangrijk. Maar de grootste slag kwam met de zelfdoding van de projectmedewerker van Villa Basta. Dit was een complete verrassing, net na een intense reeks workshops met de jongeren tijdens een schoolvakantie. Hierop werd het project voor een tijd on hold gezet. Zowel bij de jongeren als bij de medewerkers was de emotionele impact erg groot. Het was onmogelijk om het project verder te zetten met een nieuw gezicht.

Na een viertal maanden werd er gezocht hoe het project terug kon starten. Er werd tijd voorzien om terug contact te leggen en er werden nieuwe workshops gepland, gebaseerd op de interesses van de jongeren. Arktos ondersteunt de jongeren om de verplaatsing te maken naar de lokalen van Villa Basta en De Serre, die veel beter zijn toegerust op creatieve expressie. Uit zichzelf komen de jongeren moeilijker uit hun eigen wijk. Er zijn een aantal fysieke barrières. Sommige wijken zijn echt sterk afgesneden van de rest van de stad en zeker de jongere kinderen verlaten de wijk niet. Oudere jongeren trekken wel naar het centrum omdat er in de wijk niets te beleven valt. Maar het zijn vooral de mentale barrières die een rol spelen. Die werkingen zijn onbekend terrein, uit de comfortzone van de jongeren. Het gaat over veel meer dan een louter financiële drempel. De jongeren van Arktos voelen zich een vreemde eend in de bijt.

“Onze jongeren komen niet uit een gezin waar het gewoon is om een hobby te beoefenen, dat wordt van thuis uit ook minder tot niet gestimuleerd. Wat heb ik daar te zoeken, vragen de jongeren zich af. Ze hebben echt een duidelijke reden nodig om naar daar te gaan. In groep is de stap ook kleiner, maar dan nog vergt het aangehouden inspanningen en opvolging om de jongeren te steunen om te blijven gaan.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

We blijven erin geloven

Ondanks de tegenslagen blijven de medewerkers overtuigd van de meerwaarde van dergelijke initiatieven.

“In eerste instantie willen we de leefwereld verbreden, zodat de jongeren ook mensen ontmoeten van buiten de wijk. Het aanbod van Arktos heeft z’n beperkingen en er zijn zoveel organisaties met een andere specialiteit. Onze jongeren hebben ook verhalen en talenten. Dus is het waardevol dat ze zich als persoon verder ontwikkelen en versterken, dat ze meerdere organisaties kennen en dat ze het gemakkelijker vinden om ook die stap te kunnen zetten. Er is zoveel te ontdekken en te beleven in de stad en onze doelgroep vindt daar geen aansluiting bij. Terwijl zij er ook deugd van hebben om eens een andere sfeer, cultuur of context te leren kennen. Maar het is wel een evenwichtsoefening: welke aanpassingen mogen we verwachten van de verenigingen en in hoeverre kunnen wij de jongeren klaarstomen? Het belangrijkste voor ons is: is er een oprechte interesse in de leefwereld van de jongeren?” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

“De samenwerking an sich brengt ook ons veel bij. Zelf gebruiken we weinig media in onze werking terwijl onze jongeren daar wel voor openstaan. Dus we leren eigenlijk heel veel van elkaar, wat het ook maakt tot een hele fijne samenwerking, omdat het geen eenrichtingsverkeer is. Dat helpt ook wel om die onderlinge verstandhouding en verbinding te maken tussen verschillende leefwerelden. Het creatieve is dan een instrument om met een groep een doel te bereiken.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

“Voor het resultaat denk ik op de lange termijn. We leggen een stevige basis, maar ik weet niet of het effect onmiddellijk zichtbaar is. Als we nu twee jongeren hebben uit dezelfde wijk die een workshop volgen bij Villa Basta en die dan iets zichtbaar kunnen tonen, dan heb je al een succeservaring gehad. Die gaan ervoor zorgen dat andere jongeren zeggen: dat is chic, hoe heb jij dat gedaan? Zo kan je ook ouders gerust stellen. Dit kan zich dan als een olievlek verspreiden.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

“Wat De Serre betreft is onze ultieme droom dat daar een of twee jongeren vrijwilliger worden. Dat verlaagt de drempel voor andere jongeren. Waarschijnlijk zullen we dit op anderhalf jaar niet kunnen bereiken. Dat is een langer proces. Daarom is het zo belangrijk dat we onze samenwerking kunnen behouden.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)

Meer open kader om samenwerking vorm te geven

In het project hebben de partners zich vastgepind op radio en video. Dat liet minder ruimte voor de vragen en ideeën van de jongeren zelf. Achteraf bekeken had men liever meer openheid en flexibiliteit gelaten.

“Een project is doorgaans strak uitgeschreven. Het voordeel is dat zo’n planning je het vuur aan de schenen legt. Het nadeel is dat je weinig ruimte hebt om in te spelen op de vragen van de jongeren. Het project ging initieel over radio maken. Gaandeweg doken er andere mogelijkheden op om jongeren te bereiken. We hadden misschien beter iets met dans gedaan of met fotografie of zeefdruk. Maar we hadden samen de insteek ‘radio maken’ gekozen en medewerkers zijn daarop aangeworven. Een ander nadeel zijn de kwantitatieve doelen. Op het moment van de projectaanvraag is dat echt natte vingerwerk. Als die cijfers later niet zo realistisch blijken, geeft dat wel stress voor de projectmedewerker. Kwalitatieve doelen werken beter. En dan nog. Je plant heel veel zaadjes, maar het is onvoorspelbaar welke er uitkomen.” (Verbindingsambassadeur Arktos Hasselt)